gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg**
Zaaknummer: **79459-2023**
Datum: **22 augustus 2023**

Inleiding
Om de uitdagingen binnen de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (verder RES) de komende jaren het hoofd te kunnen bieden en als regio en gemeente een betekenisvolle bijdrage te kunnen leveren aan de klimaatdoelen is een goed geborgde en structurele regionale samenwerking van belang. Zo zijn we (beter) in staat om actie te ondernemen in en een bijdrage te leveren aan het tegengaan van de klimaatverandering. Samenwerken kan daarin versnellend werken. Dat geldt ook voor de benodigde structurele financiële middelen die deze samenwerking ondersteunen en daardoor toekomstbestendig maken. De samenwerking biedt ook kansen om menskracht en expertise te delen, een voordeel in de huidige krappe arbeidsmarkt, en verbindingen te leggen met andere opgaven in een gebied of domein. Daarnaast werken de GR-partners uiteraard samen met maatschappelijke organisaties, inwoners, energiecoöperaties, netbeheerders, bedrijfsleven en overheden: lokaal, regionaal en landelijk. Ieder vanuit zijn eigen rol.

Voorstel
Wij stellen uw raad voor geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het ontwerpbesluit van het college inzake het treffen van de gemeenschappelijke regeling Centrumregeling RES NML.

Met dit voorstel start het formele besluitvormingsproces dat uiteindelijk moet leiden tot een definitief besluit omtrent voorliggende Centrumregeling RES NML. Het te volgen proces ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

1) Zienswijzemogelijkheid vertegenwoordigende organen: De gemeenteraden, Provinciale Staten (hierna PS) en het Algemeen Bestuur (hierna AB) van het Waterschap dienen gedurende acht weken in de gelegenheid te worden gesteld om – indien gewenst – een zienswijze te geven op het ontwerpbesluit inzake het treffen van de Centrumregeling RES NML.
2) Toestemming vertegenwoordigende organen: vervolgens dienen de gemeenteraden, PS en het AB van het Waterschap toestemming te verlenen om de Centrumregeling RES NML vast te stellen.
3) Besluiten colleges/GS/DB: tot slot dienen de colleges, Gedeputeerde Staten (hierna GS) en het Dagelijks Bestuur (hierna DB) van het Waterschap een definitief besluit te nemen met betrekking tot die vaststelling.

Met dit voorstel wordt de zienswijzeprocedure (1) in werking gezet. Daarnaast is voorzien in informatiesessies op donderdag 14 (stadhuis Venlo) en woensdag 21 september 2023 (gemeentehuis Beesel) waarvoor de raadsleden zijn uitgenodigd.

Afhankelijk van ingediende zienswijzen wordt beoordeeld of en welke aanpassingen nog wenselijk zijn om door te voeren in het ontwerpbesluit Centrumregeling RES NML, alvorens de toestemmingsprocedure (2) in gang te zetten.

Argumenten

1.1 Gestructureerde samenwerking helpt de ambities van de RES beter te realiseren.

In 2021 is de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) door u vastgesteld. De gezamenlijke ambities en inhoudelijke uitgangspunten op het gebied van energiebesparing, warmtetransitie en duurzame opwek tot 2030, met een doorkijk naar 2050, zijn hierin helder verwoord. Binnen de huidige RES werken vijftien gemeenten, de provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis intensief samen. Dit gebeurt op vrijwillige basis en veelal in een projectmatige vorm. Om de ambities van de RES en zodoende de bijdrage aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord nog beter te kunnen realiseren biedt een structurelere samenwerking betere mogelijkheden.

Op 3 november 2022 is in het bestuurlijk RES-overleg besloten dat alle deelnemers zich via colleges, DB Waterschap en GS konden uitspreken voor de voorkeursvariant van de uit te werken nieuwe samenwerking binnen de RES. Het ambtelijk advies was om voor de 'Centrumregeling' te kiezen. Op 14 maart 2023 stemde de laatste deelnemer bestuurlijk in met de nadere uitwerking van die regeling. De betreffende conceptregeling en de toelichting daarop treft u aan in de bijlagen 1 en 2.

Daarop vooruitlopend is in het afgelopen jaar een kwartiermaker aan de slag gegaan met de uitwerking van een Governance model als basis voor de nieuwe samenwerking van de RES (zie bijlage 3). Het governance document beschrijft alle essentiële onderdelen van de inrichting van de nieuwe RES zoals het takenpakket (basistaken en plustaken), de juridische structuur (vast te leggen in de centrumregeling), de organisatie en de (meerjaren)begroting. Onderdelen in die begroting zijn de financiële vertaling van het inhoudelijke jaarplan-2024, de personeelskosten en de kosten van de bedrijfsvoering van de nieuwe RES. Basis voor de berekening zijn de tarieven zoals die in Noord-Limburg onderling worden gehanteerd. Onze interne controller heeft aangegeven dat op basis van de ontvangen gegevens de berekeningen plausibel zijn.

In de documenten van de centrumregeling en de governance komen de onderwerpen basistaken en plustaken aan de orde. Basistaken zijn taken waar de RES-partners gezamenlijk aan werken. Het betreft taken, om gemeenten te ondersteunen en te ontzorgen, op het gebied van voortgangsmonitoring, beleidsvoorbereiding en advies (beleid door de gemeenten zelf separaat vast te stellen, denk aan de RES 2.0), kennisontwikkeling en het delen daarvan, bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners, het voeren van de financiële administratie en verantwoording en het opstellen van het werkprogramma RES.

Plustaken zijn uitvoeringstaken/projecten waarvan twee of meer deelnemers uitspreken dat ze die verder willen uitwerken. Het aantal deelnemers kan per uitvoeringstaak of project variëren (plustaken-principe). Het initiatief voor een uitvoeringstaak (of -project) kan zowel regionaal vanuit het RES-programma komen of lokaal vanuit één of meer deelnemers. De bekostiging van deze taken geschiedt separaat via de gemeenten die deelnemen in deze taak op basis van een onderlinge samenwerkingsovereenkomst.
Tenslotte geeft het (concept)Jaarplan van 2024 op hoofdlijnen de inhoudelijke werkzaamheden weer die binnen de RES het komende jaar opgepakt gaan worden en geeft dit plan een beeld van een aantal mogelijke plustaken. Het jaarplan dient als uitgangspunt voor de RES-begroting 2024 en de meerjarenbegroting. Het jaarplan en de taken van de RES zijn in één overzicht te zien in het blokkenschema (zie bijlage 3 en daarin bijlage F).

1.2 De centrumregeling is een geëigend model om de structurele regionale samenwerking op de juiste wijze vorm te geven.

De regeling vormt de juridische basis voor de toekomstige regionale samenwerking en legt alle gemaakte afspraken vast in relatie tot onder meer de taken, bevoegdheden en financiën. Bijgevoegd zijn het ontwerpbesluit tot het treffen van de Centrumregeling RES NML en een toelichting daarop (bijlagen 1 en 2). De regeling valt onder het regiem van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het vervolgproces is hierna op hoofdlijnen geschetst onder het kopje planning. Met dit voorstel wordt de zienswijzeprocedure in werking gezet.

Kanttekeningen en risico's

- Er is een (inschatting kleine) kans dat niet alle raden uiteindelijk hun toestemming geven op de voorliggende regeling c.q. op eventuele wijzigingen van die regeling t.o.v. van het voorliggende ontwerpbesluit. In dat geval zal er nader overleg tussen partners noodzakelijk zijn waardoor de ingangsdatum van de regeling verder naar achteren schuift.
- Er resteren nog een aantal inhoudelijke discussiepunten over de diverse concepten zoals die als bijlagen aan dit voorstel zijn toegevoegd (aanscherping en verwerking voortschrijdend inzicht in teksten). Ambtelijk is er al een aantal keren inhoudelijk gereageerd. We gaan ervan uit dat die punten in het verloop van de procedure in onderling overleg nog opgelost c.q. opgehelderd worden. Dit zal naar verwachting op ondergeschikte punten nog leiden tot enkele aanpassingen ter verduidelijking.
- Tenslotte: voor de komende jaren zijn de financiële middelen voor deelname aan de Centrumregeling aanwezig op basis van de "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid" (CDOKE-regeling). Dit is een Rijksregeling.

Planning

Zoals hiervoor al aangegeven schatten wij in dat het definitieve besluitvorming over het treffen van de regeling bij alle beoogde deelnemers pas (ruim) na 1 januari 2024 zal kunnen plaatsvinden. Wij gaan er van uit dat de regeling echter met terugwerkende kracht, per die datum kan ingaan.

De planning (inschatting) van het vervolgproces:

september – oktober 2023	Zienswijzeprocedure bij gemeenteraden, PS en AB van het Waterschap
14 en 21 september 2023	Informatiesessies voor raadsleden tijdens de zienswijzeprocedure. Uitnodiging op 21 juni verzonden (iBabs)
november-december 2023	Verwerking ingekomen zienswijzen en bespreking in ambtelijk en bestuurlijk overleg
Januari-maart 2024	Toestemmingsprocedure gemeenteraden, PS en AB van het Waterschap
april 2024	Definitieve besluitvorming colleges, GS en DB van het Waterschap

Financiële gevolgen

In de Centrumregeling (artikel 16, lid 2) wordt voor de eerste twee jaar van de regeling (2024 en 2025) uitgegaan van een bijdrage van € 2,60 per inwoner per jaar. Peildatum aantal inwoners 1 januari 2024. De peildatum wordt elke twee jaar geactualiseerd. De gemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de Consumenten Prijs Index. Voor Roermond betekent dit een

bijdrage van € 156.000 per jaar exclusief indexatie. Vanuit de "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid" (CDOKE-regeling) is er voldoende dekking aanwezig om aan de verplichtingen in de jaren 2024-2025 te kunnen voldoen.

Communicatie en participatie
In de loop van het proces zal er communicatie plaatsvinden met de RES-kwartiermaker.

Uitvoering en evaluatie
Zie onder planning.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

J. van Putten O. Hoes

Bijlagen
1. Ontwerpbesluit treffen "Centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg.
2. Memo: "Toelichting centrumregeling RES NML".
3. Document: "Samen werken aan een duurzame regio; De governance van de RES NML".
4. Document: "Concept Jaarplan 2024 RES Noord- en Midden Limburg RES Vooruit".
5. Concept raadsbesluit Centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg.